

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

mur sapientiam in mysterio absconditam, quam nemo principum huius seculi cognouit. Tertio, humilitas facit maiorem in regno cælorum, id est, in Ecclesia præsentis. Mat. 18. interrogant discipuli, quis sit maior in regno cælorum: & aduocans Iesus paruulum, statuit in medio eorum &c. ideo qui fuerit humilior in terris, hic maior erit in cælo. Quarto, humilium orationem Deus libenter exaudit. Vnde Iudith. 9. Humilium & mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. & Psal. 101. Respexit in orationem humilium, & non spreuit preces eorum. vltimò humiles saluantur, & nullus superbus ingreditur cælum. Psalm. 33. Humiles Spiritu saluabit, & Matthei quinto. Beati pauperes Spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum, &c.

CAPVT IIII.

ARGVMENTA.

1. *Quid sit Eleemosyna hominis Christiani.*
2. *Quomodo dandi vel eroganda.*
3. *Quid mereantur coram DEO.*

Primo, Eleemosyna græcè, latinè misericordia dicitur: & est aliud nihil Eleemosyna, nisi iuuare pauperem: & non dicitur solum de portione panis, quæ datur mēdicis antè fores, sed de omnibus beneficijs & bonis operibus erga proximum: sic remissio offensæ dicitur Eleemosyna. Luc. 6. Remittite & date, & remittetur & dabitur vobis: Dare igitur & remittere, sunt duo opera misericordiæ. Hoc opus prædicat scriptura inter alia opera exteriora vt potissimum. Sic Christus Mat. 9. Euntes discite quid sit, Misericordiã volo, & non sacrificium, Osee 6. Nec oratio, nec munus altaris Deo placet, nisi reconcilia-

to fratre: idèd antè orationem iubet remittere, Mar. 11. Sic opus elemosynæ non placet, nisi priùs sit misericordia facta cum fratre, neq; ieiunium. idèd Tobias 4. docuit filium suum, inquit: Ex substantia tua, non ex rapina fac elemosynam, & noli auertere faciem tuam ab vlllo paupere, ita enim fiet, vt nec à te auertatur facies Domini: quomodo potueris, ita èslo misericors. Si multum tibi fuerit, dabis abundanter, &cæ. Diues igitur & quicumque à quo petitur, tria debet considerare: primò, quis petat: deindè, pro quo petat: tertio, ad quid petat. Primò quis petat, nempè Deus petit per hominem mendicum: nam mendicus non propter se, sed propter Deum petit. sunt enim pauperes quasi media vel instrumenta, per quæ Deus rogat: & quicquid illi feceris vel minimo, ipsi feceris, Matthæi 25. Quod vni ex minimis meis feceris, &cæ. Nos quotidie petimus & rogamus ipsum, vt adueniat nobis regnum suum, & panem quotidianum nobis det, sed petit pauper propter Deum à te elemosynam, panem, potum, vestè: quòd si pauperi quasi Deo ipsi negauerimus misericordiam vel elemosynam, nec ipse nobis dabit regnum cælorum, aut ea quæ petimus. Vndè Salomò: Qui obturat aures suas ad clamorem pauperum, clamabit ipse & non exaudietur. & Dauid, Beatus homo qui intelligit super egenum &c. Deindè, quid petat Deus per pauperem, an nostra vel sua petat, petit vtrique sua, nam vt Psalmista inquit, Domini est terra, & omnis plenitudo eius. tu enim seruus es & dispensator bonorum Dei. Vndè Dauid 1. Paralip 29. Tua sunt Domine omnia, & quæ de tua manu accepimus, dedimus tibi. Quicumque ergo abundat & crapulatur, nec dat elemosynam &c. duplex habebit iudicium, Lucæ 12. Seruus sciens voluntatem Domini sui &c. Tertio, ponderare debet diues, ad quid petit Deus per pauperem, non ad dandum, sed mutuandum.

Psalm. 23.

dum: centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit. Et hæc est optima sceneratio, & propterea condēnatur seruus piger, qui talentum Domini in terram fodit, Matth. 25. De hac eleemosyna & misericordia loquitur Deus per Esa. 58. dicens vt pauperibus benefaciant, dent cibum esurientibus, nudis vestitum, &c. hæc opera potius vult, quàm illorum ieiunium & castigationem corporis, quòd ad lites & contentionem faciebant &c.

Secundò, Matth. 6. docet Christus modum & formam, quomodo fiat eleemosyna, & inquit: Cùm facis eleemosynam, noli tuba canere antè te, sicut hypocritæ faciunt in synagogis & in vicis, vt honorentur ab hominib. Amen dico vobis, receperunt mercedem suam. Te ergo dante eleemosynam, nesciat sinistra quid faciat dextra tua, vt sit eleemosyna tua in abscondito, & pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi. His verbis primo corrigit Christus eleemosynam hypocritarum, non opus in se, sed ostentationem, quia propter homines fecerunt, & deindè docet nos deponere illam ostentationem, vt non propter honorem, fauorem, laudem hominum bona opera faciamus, nec propter nostrum commodum & meritum, sed simpliciter propter Deum, sine omni ambitione, aut propriæ gloriæ ac meriti venatione. Sic Paulus loquitur Rom. 13. Qui tribuit, ille tribuat in simplicitate, id est, sine omni iactantia, & ne quis querat suum honorem, fauorem, gratiam, & meritum ab hominibus, nec respiciat ad homines, an gratus sit, nec ne: sed liberè tribuat quod dare vult. Sic Deus quotidie tribuit solem, pluuiam, non respiciens an grati vel ingrati simus, hæc vocatur simplex intentio. Sed talis eleemosyna simplex propter Deum non reperitur in mundo. omnes quærunt laudem, fauorem hominum & magnum meritum, &c. vult enim Deus ppter semetipsum honorari, non ppter dona,

quæ sua, sicut omnia, sunt, & ipse propter semetipsum vult dona exhiberi, non propter nostra facta, vt solus Deus laudetur & glorificetur in omnibus. At inquit: Dauid dicit Psalm. 118. Inclinaui cor meum &c. Respond. Propheta respexit ad Dei promissionem, non in opus operatum suum. At causa promissionis premij, est Dei voluntas gratuita: quasi dicat, propter retributionem quam tu promisisti, non quam ego operibus merui. Hoc enim Christus exponit, scilicet eleemosynam fieri debere in abscondito: nam ipse intuetur cor. Quando igitur eleemosyna, testamentum, legatio, fundatio, &c. ea intentione fit, vt inde famam, laudem & gloriam quæramus, nihil promerbit apud Deum. Igitur in abscondito fieri eleemosynam, est, quando homo non quærit iactantiam vel gloriam, sed vt liberè detur, non curando an coram hominibus habeat laudem vel non, dum Deus qui retribuit, & cor & omnia nostra respicit, & ad solam illius laudem & gloriam facienda sunt eiusmodi, siue inde veniat gratitudo coram hominibus, siue ingratitude. Hic requiritur simplex oculus, solum in Deum respiciens, illum diligens & laudans: & hæc est vera & Christiana forma omnium bonorum operum, quæ fieri debent à Christianis, id est, solam gloriam & laudem Dei sine quæstione nostri commodi vel meriti.

Tertiò, est ne aliquid præmium eleemosynæ, quia dicit Christus, Et pater qui videt in abscondito, reddet tibi, Matthæi 6. Tob. 4. Eleemosyna ab omni peccato & morte liberat. Ecclesiast. 3. Eleemosyna pauperis nõ erit in obliuionem. Dan. cap. 4. Peccata tua eleemosynis redime, & Lucæ 11, Date eleemosynam, & omnia munda erunt vobis. Respon. Eleemosyna habet magnum præmium in hac & post hanc vitam, sed oportet primò scire differentiam inter meritum Christi & meritum nostrum: meritum Christi extendit

tendit se ad remissionem peccatorum, & vitam æternam ac gratiam patris, hæc solus ille meruit suo sanguine, & gratis ex misericordia propter Christum accipimus per fidem in Baptismo, & dicitur principale præmium, *das hauptgüt*: deinde est meritum, quod nobis Deus per verbum suum promittit pro operibus iam in fide & iustificatione factis ad laudem & honorem Dei, & hoc præmium etiam gratiæ est propter Christum: sic calicem aquæ frigidæ Matth. 10. vult Deus remunerare, & tale meritum nostrum dicitur accidentale, id est, *zugabe* / & hoc habet gradus suos secundum opera, sicut dicit Apostolus 1. Corinth. 15. differt stella à stella in claritate & magnitudine. Sic erit resurrectio mortuorum &cæt. Sed hoc nostrum præmium vel meritum non est æquale Christi merito, alioqui Christus gratis venisset, Gal. 2. & sic elemosyna larga & magna, magnum habebit præmium hic & in futura vita. Deinde, quoties bonum opus facere volumus, hic oportet duo notare: primum, verbum Dei, quod iubet facere hoc opus, & adjicit promissionem: deinde, opus ipsum, in quantum à nobis operatum est: nam in quantum à nobis factum est. Deus nihil ei aut nobis debet, quia serui inutiles sumus, Luc. 17. ideò non oportet ad nostrum factum respicere, sed ad Dei præceptum & promissionem: ipse propter se vult distribuere, per hoc opus tanquam medium, suam gratuitam promissionem, ita quòd causa præmij & fons sit ipsa gratuita Dei misericordia, non opus operatum nostrum. Sic per elemosynam ipse liberat à peccato & morte, non opus ipsum elemosynæ: sed ipsa virtus passionis Christi distribuitur, & nos per hoc opus externum certificamur de distributione: elemosyna verò & oratio, charitas, &c. dicuntur extinguere peccata, & operire ad eum sensum, quia poenas peccatorum mitigat, redimit, extinguit, quas poenas

nas Deus etiam dimissa culpa exigit. Sola autē Christi passio tollit culpam, & nullum opus &cæt. Alligauit Deus distributionem meriti Christi pluribus rebus, nunc orationi, nunc eleemosynæ, nunc charitati &cæt. vt cognoscatur eius larga misericordia & dilectio. Ideò scriptura etiam variè loquitur, nunc fidei, nunc sacramentis, nunc operibus tribuens distributionem beneficiorum Christi: non autem ipsis operibus, sed diuinæ misericordiæ tribuitur causa distributionis: Eleemosyna assimilatur semini, semen primò absconditur in terra, sic debet abscondi eleemosyna Matth. sexto, deindè semen videtur perdi, cum potius renouetur. Sic eleemosyna. Eccles. 29. Perde pecuniam propter fratrem. Tertio, semen surgit cum foenore, sic eleemosyna centuplum accipiet. Prouer. 16. Foeneratur Domino qui miseretur pximo. Quarto, triticum hoc anno seritur, & in futuro metitur. Sed eleemosyna hïc in mundo fit, sed in futura vita habebit remunerationem, 1. Tim. 4. Pietas ad omnia utilis. hanc in iudicio Christus proferet. Matth. 25. Esuriui, & dedistis mihi manducare, &c.

CAPVT V.
ARGVMENTA.

1. *De oratione siue obsecratione, quid sit.*
2. *Quare nos debeamus orare.*
3. *Quæ requirantur ad veram orationem.*

P R I M ò oratio est eleuatio mētis in Deū, quæ mens inuocat Deū, & petit aliquid, aut gratias agit pro accepto beneficio: nam inuocare, est petere aliquid à Deo: gratias agere, est agnoscere quòd diuinitus contingit auxilium: celebrare, laudare & prædicare Deum authorem beneficij. ideò scriptura hæc duo